

Landsbygds- och
infrastrukturdepartementet
li.remissvar@regeringskansliet.se

Remissvar av betänkandet En ny nationell myndighet för viltförvaltning (SOU 2025:50)

Er beteckning: LI2025/00934

Sammanfattning

Länsstyrelsen i Västmanlands län avstyrker förslaget.

Myndigheten välkomnar utredningen och dess syfte att säkerställa en effektiv ansvarsfördelning samt främja en långsiktigt hållbar jakt och viltvård. Det är positivt att samla samt förtydliga ansvar och uppdrag där det är möjligt. Länsstyrelsen anser emellertid att utredningen på ett tydligt sätt inte kunnat visa på de fördelar en ny myndighet har framför nuvarande organisation.

Utredningens uppdrag har varit att föreslå en ny nationell myndighet för viltförvaltning. Därför saknas en analys om Naturvårdsverket hade klarat av sitt uppdrag bättre om de fick motsvarande anslag som den nya myndigheten skulle få. Det har heller inte varit utredningens uppdrag att titta närmare på de utmaningar som finns i viltförvaltningen idag, vilket leder till att det saknas svar på om en ny viltmyndighet kommer minska dessa utmaningar eller inte.

Länsstyrelsen anser att det är svårt att bedöma en inrättande av ny myndighet faktiskt kommer innebära en förändring i positiv riktning. Däremot anser Länsstyrelsen att utredningen har tagit fram ett flertal förslag som skulle bidra till en mer effektiv och ändamålsenlig viltförvaltning. Förslagen bedöms inte vara beroende av en ny myndighet under förutsättning att Naturvårdsverket behåller sin roll.

Länsstyrelsens ställningstagande och skäl

Länsstyrelsen väljer att inte yttra sig gällande vapenärenden, vapenregister och jägarregister då det inte bedöms påverka Länsstyrelsens verksamhet.

4.14 Vissa uppgifter som gäller civila skjutbanor

Länsstyrelsen tillstyrker delvis förslaget.

Länsstyrelserna har god vana att bedriva tillsyn och provning inom en rad olika lagstiftningsområden på regional nivå. Myndigheterna är därför väl lämpade att ta över uppgifterna gällande tillståndsprövning och besiktning av civila skjutbanor.

Eftersom det idag saknas ett nationellt register över anläggningar med civila skjutbanor föreslår Länsstyrelsen att det ska ingå i myndighetens uppgifter att skapa och upprätthålla ett nationellt register.

Länsstyrelsen anser att det även finns skäl att överväga att rätten att meddela föreskrifter, ge vägledning och utbilda besiktningsmän skulle kunna tas över av en särskilt utpekad länsstyrelse. I samband med att länsstyrelserna tog över uppgifter enligt lagen (2007:1150) om tillsyn över hundar och katter från Polismyndigheten, gavs Länsstyrelsen i Norrbottens län rätten att meddela föreskrifter, samt samordna och ge vägledning till övriga länsstyrelser. En liknande ansvarsfördelning gällande de civila skjutbanorna skulle innebära att länsstyrelserna tar över uppgifterna rörande de civila skjutbanorna i sin helhet. Med en sådan ordning blir det enklare och mer effektivt att bejaka de aspekter som kopplar till civilt försvar och miljöprovning eftersom även det är uppgifter som ryms inom länsstyrelsernas uppdrag.

Länsstyrelsen anser att beslut om rätten att meddela föreskrifter, skyldigheten att vägleda och utbilda övriga länsstyrelser samt om tillsyn, besiktning och provning ska utföras av samtliga eller ett fåtal länsstyrelser, bör utredas vidare och beslutas i särskild ordning.

4.18 Det förebyggande arbetet mot jaktbrott och tillsyn enligt jaktlagen bör utredas

Länsstyrelsen delar utredarnas bedömning och ser positivt på ett utökat tillsynsansvar enligt jaktlagen. Jakttillsynen i Sverige är som bäst bristfällig och en stärkt jakttillsyn är ett viktigt steg i arbetet att förebygga och beivra jaktbrott. Länsstyrelserna bedriver redan

tillsyn på regional nivå inom flertalet lagstiftningsområden. Ett utökat tillsynsansvar skulle stärka länsstyrelsernas position som regional tillsynsmyndighet och statens företrädare i länen.

4.5 Arbeta mot invasiva arter

Länsstyrelserna avstyrker förslaget och ser utmaningar med det föreslagna upplägget för ansvarsfördelning kring invasiva främmande arter.

En uppdelning av arbetet mellan flera myndigheter riskerar att leda till ineffektivitet, särskilt om ansvaret för vilda däggdjur och fåglar flyttas till en ny viltförvaltningsmyndighet. Det skulle innebära att övriga landlevande ryggradsdjur, så som till exempel kräddjur, fortsatt hanteras av Naturvårdsverket, vilket i praktiken kräver två separata avtal med utförare i stället för ett samlat avtal. Att lyfta ut en liten del av all bekämpning, tillsyn och informationssatsningar som sker under Naturvårdsverkets ledning skulle därför påverka arbetet med invasiva främmande arter negativt.

Vidare bedömer Länsstyrelsen att detta kan försvåra samordningen av åtgärder och vägledning till länsstyrelserna, kommuner och markägare. Om Naturvårdsverkets nuvarande samordnande roll delas mellan två myndigheter, riskerar det att skapa otydlighet för berörda aktörer. Det kan även begränsa möjligheterna till effektiva kommunikationsinsatser, vilket är avgörande för att nå ut med information och stöd till markägare och andra berörda.

4.6 Ansvar för CITES

Länsstyrelsen tillstyrker delvis förslaget.

Länsstyrelsens roll gällande tillsyn och prövning är liten och ansvarsfördelningen gällande CITES behöver ses över i stort. Det finns möjlighet att samla och effektivisera myndigheternas arbete genom att centralisera det. Den verksamhet som regleras av CITES sker i stor utsträckning utan tydlig länsvis förankring, via nätet eller sociala forum utan fysiskt organiserade platser för verksamheten. Det sker dessutom i stor utsträckning länsövergripande och uppdraget är därmed mycket svårt att genomföra på regional länsnivå. Den tillsyn som sker är så pass begränsad att regionalt placerad personal inte skulle behövas.

Om någon form av regional indelning ska kvarstå, så bör den koncentreras till ett färre antal geografiska platser och läggas på de

länsstyrelser där det idag bedrivs CITES-reglerad verksamhet i större omfattning och där nödvändig kompetens därmed kan upprätthållas.

8 Statens vilt

Länsstyrelsen tillstyrker förslagen.

Det är ändamålsenligt att flytta Polismyndighetens ansvar för statens vilt till länsstyrelserna även om Polismyndigheten fortsättningsvis bör ta emot anmälningar vid misstanke om brott.

Länsstyrelsernas arbete med inventering av stora rovdjur gör myndigheterna väl lämpade att avgöra om omhändertaget vilt kan komma att påverka eventuell pågående inventering. Vidare ansvarar länsstyrelserna redan idag för omhändertaganden av statens vilt under vissa förutsättningar.

9 Skador som orsakats av vilt

Länsstyrelsen tillstyrker förslagen.

Länsstyrelsen välkomnar ett förtydligande av myndigheternas uppdrag inom viltförvaltningen där ansvaret att väga samman flera viktiga aspekter tydligt kommer framgå. Det är en relevant och positiv förändring.

10 Konsekvenser av förslagen

Länsstyrelsens uppdrag breddas med fler uppgifter inom viltförvaltningen, samt nya uppgifter gällande civila skjutbanor.

10.7.1 Civila skjutbanor

Eftersom det idag saknas ett nationellt register över anläggningar med civila skjutbanor är det svårt att uppskatta hur omfattande uppgifterna gällande de civila skjutbanorna kommer bli för länsstyrelserna. Om länsstyrelserna får i uppdrag att utföra provning, tillsyn och besiktning, samt att upprätta och hålla register över de civila skjutbanorna kommer ytterligare resurser behövas och finansieringen för det säkras.

Länsstyrelserna bör få disponeringsrätt på intäkterna från tillståndsprövningen.

10.7.2 Statens vilt

Länsstyrelsen delar utredningens bedömning att länsstyrelserna kommer behöva en större resursförstärkning för uppgiften än de 2,5 årsarbetskrafter som Polismyndigheten redovisar idag. Utöver initiala kostnader kopplade till förvaring av djurkroppar, kommer personella resurser för den praktiska hanteringen att tillkomma.

10.7.3 Skador som orsakas av vilt

Länsstyrelsen kommer behöva finansiering för att i större utsträckning kunna delta och bidra i arbetet med att förebygga och begränsa skador som orsakas av vilt. Med stor sannolikhet kommer det tillkommande samverkansuppdraget inom området innebära att även personal som arbetar med jordbrukarstöd behöver involveras. Det är svårt att i dagsläget avgöra exakt vilka konsekvenserna av förslaget är för länsstyrelserna och vilken finansiering som skulle behövas för att myndigheterna ska kunna uppfylla sina framtida skyldigheter. En utredning av resursbehovet behövs.

Allmänna synpunkter

Länsstyrelsen ser positivt på de förslag som innebär att frågor samlas och centraliseras på ett sätt så att antalet involverade aktörer minskar. I vissa fall innebär utredningens förslag att ytterligare en aktör, den nya viltmyndigheten, ska läggas till som samverkande eller delansvarig aktör inom vissa områden. Ytterligare en aktör motverkar de positiva effekterna som koncentreringen av uppgifter kan ha.

I och med framtagandet av *Strategi för svensk viltförvaltning 2022-2029*, finns det redan idag en gemensam vision som viltförvaltningens aktörer står bakom. Strategin innebär en riktning för långsiktigt arbete, en grund för samverkan mellan berörda aktörer och ett stöd för aktörernas egna mål och prioriteringar. Detta för att främja en långsiktigt hållbar viltförvaltning med fokus på att bevara viltarter, bruka viltet som resurser och begränsa skador och olägenheter av vikt.

De som medverkat i beslutet

Beslutet har fattats av landshövding John Sterte med tillförordnad enhetschef Alexandra Røjder som föredragande. I den slutliga handläggningen har också vikarierande länsråd Stefan Renlund samt vilthandläggare Charlotte Hansson medverkat.

Kontaktuppgifter till Länsstyrelsen

Kontakta oss via e-post vastmanland@lansstyrelsen.se, postadress
Länsstyrelsen Västmanlands län, 721 86 Västerås, eller ring vår växel
010-224 90 00.

Vår webbadress är lansstyrelsen.se/vastmanland.

Du kan läsa om hur Länsstyrelsen behandlar personuppgifter på
Länsstyrelsens webbplats:

www.lansstyrelsen.se/vastmanland/personuppgifter